

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

(підпис)
“ ____ ” _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: Обліково-аналітичне забезпечення формування та розподілу прибутку підприємств на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН група бзф1м
Воронцова Наталія Віталіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Добрунік Тетяна Пилипівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ	6
1.1. Прибуток підприємств як економічна категорія, об'єкт обліку та оподаткування	6
1.2. Обліково-податкові аспекти формування та розподілу прибутку.....	16
1.3. Аналітичне забезпечення управління прибутком підприємств...	25
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ- ПРИЛАД»	31
2.1. Організаційно-економічна характеристика виробничої діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	31
2.2. Діюча система формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві.....	39
2.3. Удосконалення обліково-інформаційного забезпечення формування та використання прибутку.....	50
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ	57
3.1. Аналіз формування та використання чистого прибутку ТОВ «телекарт-Прилад».....	57
3.2. Аудит формування та використання прибутку: методичні та практичні аспекти.....	71
3.3. Моделювання прибутковості фінансово-господарської діяльності ТОВ «Телкарт-Прилад».....	75
ВИСНОВКИ.....	88
Список використаних джерел.....	94
Додатки.....	100

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах конкурентного середовища для суб'єктів господарювання національної економіки ключовим показником їх діяльності є отриманий прибуток. Як індикатор економічного розвитку підприємства отриманий прибуток важливий для власників, державних органів, потенційних інвесторів, рядових працівників та вищого управлінського персоналу, кредиторів, інших користувачів фінансової звітності. Від рівня прибутковості залежить ефективність функціонування підприємства і зміцнення його конкурентних позицій на ринку. Саме тому важливого значення набуває раціональна побудова системи бухгалтерського обліку як джерела оперативної інформації, від достовірності та якості якої залежить ефективність управління прибутку, що в підсумку визначить нові конкурентні можливості суб'єкта господарювання. Для власників та інвесторів промислових підприємств достатній рівень отриманого прибутку є гарантією того, підприємство буде спроможне до стійкого економічного розвитку та забезпечення їх зацікавленості у подальшому вкладенні свої інвестицій задля отримання економічних вигід та досягнення стратегічних цілей. В ринкових умовах євроінтеграційного розвитку саме прибуток підприємств має важливе прикладне застосування. Особливо важливим є використання цієї економічної категорії для потреб обліку, оподаткування та звітності. Тому розгляд проблем щодо відображення в обліку процесу формування та розподілу отриманого прибутку, аналітичних та аудиторських процедур на підприємствах є актуальною темою для дослідження

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Організаційно-практичним та теоретико-методичним аспектам обліково-аналітичного забезпечення формування та розподілу прибутку підприємств присвячено дослідження багатьох науковців, серед яких можна зазначити таких як: Богацька Н.М., Буркова Л. А., Вороніна В.Л., Гайбура Ю. А. Дзюба О.М., Дорош Н.І., Колісник О.П., Коцеруба Н.В., Куцик П.О., Мазур Н., Майборода О.Є., Мардус Н.Ю.,

Мармуль Л. О., Мілька А.І. Никифорак І.І., Онисько С.М., Пеняк Ю. С., Сисоенко І.А., Скрипник М.Є. Степаненко О.І., Тюленєва, Ю., Шкуліпа Л., Юдина С.В. та ін. Проте в сучасних трансформаціях національної економіки та функціонування промислових підприємств під впливом мінливого зовнішнього середовища проблематика облікового забезпечення та аналітичного діагностики процесу формування та розподілу прибутку залишається вкрай актуальною.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження і удосконалення методики й організації обліку і аналізу формування та розподілу прибутку в сучасних економічних умовах.

Для розкриття мети в процесі проведеного дослідження було поставлено наступні завдання:

- дослідити та визначити сутність прибутку як економічної категорії та об'єкта обліку;
- розкрити регламентовані обліково-податкові аспекти формування та розподілу прибутку;
- дослідити фактори впливу на формування прибутку та визначити основні важелі його управління;
- оцінити фінансово-економічну діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- розглянути організаційно-методичні положення обліку прибутку та факторів його формування, виявити недоліки в існуючій практиці облікового відображення на ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести аналітичну діагностику формування доходів, витрат та отриманого прибутку на підприємстві;
- визначити вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на прибутковість підприємства та спрогнозувати її зростання;
- обґрунтувати та надати практичні рекомендації щодо удосконалення методики та організації обліку прибутку, доходів та витрат на досліджуваному підприємстві;

Об'єктом дослідження є система обліково-аналітичного забезпечення формування та розподілу прибутку діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні, організаційні аспекти обліково-аналітичного забезпечення формування і розподілу прибутку.

Методи дослідження. В процесі виконання кваліфікаційної роботи використовувалися загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: теоретичного узагальнення, порівняння, причинно-наслідкового зв'язку, спостереження, системного аналізу, аналогії, порівняння, конкретизації, індукції та дедукції. Задля визначення факторів впливу на прибутковість підприємства та розробки стратегії його стійкого розвитку було використано методи стратегічного аналізу – SWOT-аналізу та економіко-статистичного моделювання із застосуванням кореляційно-регресійного аналізу впливу факторіальних ознак на результативність підприємства.

Інформаційною базою під час виконання магістерської роботи було нормативно-законодавче регулювання у частині формування та розподілу прибутку у сфері обліку, аудиту та оподаткування підприємств, національні стандарти обліку. У процесі написання роботи проведено моніторинг наукових досліджень провідних вітчизняних вчених щодо обліку, аналізу, аудиту та управління прибутком підприємницьких структур. Для дослідження практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення формування та розподілу прибутку використано фінансову та статистичну звітність, офіційні інформаційні джерела впровадження виробничо-господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августин Р., Демків І. Стратегічне управління прибутком як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022, № 5, Том 1. С. 126-130. URL: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-20](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-20)
2. Богацька Н.М. прибуток підприємства: його роль, формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7253> (дата звернення: 13.10.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.9.30](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.9.30)
3. Буркова Л. А. Дослідження економічної сутності понять «прибуток» та «фінансовий результат» та їх вплив на оцінку економічних результатів діяльності. *Агросвіт*. 2014. № 19. С. 50–58.
4. Вороніна В.Л. Управління прибутком торговельних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2014. 23 с
5. Вороніна Л.В. Ідентифікація видів прибутку як об'єкту бухгалтерського обліку, аналізу та контролю. *Інфраструктура ринку*. 2017. Випуск 5. С. 190-196.
6. Гайбура Ю. А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8913> (дата звернення: 22.09.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.5.103](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.103)
7. Господарський Кодекс України від 16.01. 2003 р. № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (дата звернення 20.09.2023)
8. Денисенко М. П., Захарова Ю. І. Заходи підвищення прибутковості підприємства. *Агросвіт*. 2020. № 1. С. 24–28. DOI: [10.32702/2306-6792.2020.1.24](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.1.24)
9. Дзюба О.М., Майстер Л.А. Облікове забезпечення формування фінансових результатів підприємства. 2021. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 5 (28). С. 156-160.

10. Дорош Н.І., Кізенко Є.С. Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування прибутку підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Випуск № 2 (76). С. 117-125.

11. Колісник О.П., Томша А.О. особливості формування та розподілу прибутку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 25. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-15>.

12. Коцериба Н.В., Гилюк Л.О. Фінансовий контроль формування, розподілу та використання прибутку суб'єкта господарювання. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 50-2. С. 155–161.

13. Концептуальна основа фінансової звітності. URL : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення 20.09.2023).

14. Куцик П.О., Воронко Р.М., Редченко К.І., Воронко О.С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 62. С. 4-11.

15. Латковська Т. А. Напрями гармонізації податку на прибуток до вимог Європейського Союзу. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. Т. 28 С. 69-79.

16. Лопатовський В.Г., Красуцький Р.І. Особливості формування та використання інформації про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта як результативного показника його обліку та звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 1. С. 142-147. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-302-1-24

17. Мазур Н. Фінансові результати підприємств України: особливості бухгалтерського забезпечення їх формування та управління. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 8. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-09-01> (дата звернення 20.10.2023)

18. Майборода О.Є., Сукрушева Г.О., Куліш Є.В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 10. С. 310-313.

19. Мардус Н.Ю., Руденко К.Ю. Основні аспекти організації бухгалтерського обліку та аудиту прибутку підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 6 (76) С. 107-111.

20. Мардус Н.Ю., Брік С.В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Випуск 2 (29). С. 148-153.

21. Мармуль Л. О. Фінансові результати діяльності підприємств та їх використання в управлінні. *Екон. вісн. ун-ту Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди*. 2018. Вип. 39. С. 144–151.

22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (фінансової звітності). URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti> (дата звернення 20.09.2023).

23. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2016-2017 років. Частина 1-2. К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit> (дата звернення 20.09.2023).

24. Мілька А.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління прибутком підприємств. *Innovative Educational Technologies: European Experience and its Application in Training in Economics and Management. – Training. – Riga: Baltic Research Institute of Transformation Economic Area Problems*, 2019

25. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/> (дата звернення 24.09.2023).

26. Никифорак І.І., Танасієва М.М. Удосконалення методики аудиту прибутку. *Економічний простір*. 2021. № 171. С. 93-98

27. Ночовна Ю. О. Особливості розкриття інформації про фінансові результати у фінансовій звітності за національними та міжнародними стандартами. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. – URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6700> (дата звернення: 22.09.2023).

DOI: [10.32702/2307-2105-2018.11.95](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.95)

28. Онисько С.М. Дослідження економічної сутності категорії «прибуток». *Економічний вісник*. 2020. № 1. С. 58-65.

29. Орехова А.І., Толстошеева В.С. Організаційні аспекти та проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 6 (123). С. 140-143

30. Пеняк Ю. С., Гороховацька Н. В. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами. *Економічний простір*, 159, 97-101. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-20> (дата звернення: 22.09.2023)

31. Півторак М. В., Музиченко О. М. Методи прогнозування чистого прибутку підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 1. С. 124–129. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.1.124](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.1.124) (дата звернення: 22.09.2023)

32. Прокопович Л.Б., Бурлан С.А. Розвиток методичних підходів управління фінансовими результатами підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-79> (дата звернення 20.10.2023).

33. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, / Верховна Рада України. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.09.2023).

34. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017р. № 2258 –VIII. / Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 19.09.2023)

35. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99р. №996-XIV. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 19.09.2023).

36. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII / Верховна Рада України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>

37. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433 URL : <http://195.78.68.18/minfin/control/> (дата звернення 21.09.2023).

38. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення 14.09.2023).

39. Про затвердження Плану рахунків та Інструкції з його використання Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. (дата звернення 26.09.2023).

40. Прокопович Л., Бурлан С. Розвиток методичних підходів щодо управління фінансовими результатами підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-79> (дата звернення 12.11.2023).

41. Петренко О. П., Поліщук В.С. Удосконалення управління фінансовими результатами діяльності підприємства. The 5th International scientific and practical conference “Science, society, education: topical issues and development prospects” (April 12-14, 2020) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kharkiv, Ukraine. 2020. – С.774-780.

42. Сисоенко І.А., Карлюка Д.О. Прогнозування прибутку та рентабельності підприємства у забезпеченні фінансової безпеки підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 50-2. С. 143-147.

43. Скрипник М.Є. Облік і аналіз фінансових результатів в управлінні виробничим підприємством : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2014. 26 с.

44. Слюсар В. О. Особливості управління прибутком підприємства на виробничих підприємствах. Матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 27-28 квітня 2020 р. URL:

<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-020/paper/view/9226>. (дата звернення 10.11.2023)

45. Степаненко О.І. Дефініція категорії «прибуток»: науковий аспект. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Випуск № 1(87). С. 89-96

46. Степаненко О.І. Інтерпритація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Випуск 41. С. 112-117.

47. Тюленєва, Ю., Ренкас, С. Фактори впливу на прибуток підприємств та напрями підвищення прибутковості. *Підприємництво та інновації*. 2017. № 3. С. 102-107. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/>

48. Шкуліпа Л. Методика визначення податкового прибутку згідно норм національного законодавства та МСБО 12 «Податки на прибуток» *Економічний аналіз*. 2020 рік. Том 30. № 4 с. 182-184.

49. Щодо ставок основних податків в Україні порівняно зі ставками податків в країнах ЄС. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/685400.html>

50. Юдина С.В., Ситнік О.О. Чинники, що впливають на обсяг прибутку підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Випуск 13. С. 184-190. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.22>